

Nederlandse Tuinenstichting
Jaarverslag 2025

NTs in het kort

De Nederlandse Tuinenstichting is een vrijwilligersorganisatie. Zij behartigt de belangen van de Nederlandse tuincultuur in tuin, park, openbaar groen en landschap.

We gebruiken onze kennis en ervaring om mensen bewust te maken van de bijzondere waarden in het groen en om dit in stand te houden, te ontwikkelen en te beschermen.

We dragen onze kennis over en laten anderen meegenieten.

Dat doen we onder andere door jaarlijks een Open Tuinengids uit te geven met ruim 400 waardevolle tuinen die iedereen kan bezoeken.

Ons motto is 'Groene historie, groene toekomst'.

INHOUD

	pagina
Kengetallen	3
1 Profiel	
1.1 Missie	4
1.2 Visie	4
1.3 Doelstelling en kerntaken	4
1.4 Meerjarenbeleidsplan 2022-2026	5
1.5 Jaarplan 2025	6
2 Werkwijze	
2.1 Platte organisatie	7
2.2 Verantwoordelijkheidsverdeling	7
2.3 Algemene leidraad voor ons handelen	8
2.4 Integriteit	9
3 Activiteiten in 2025	
3.1 Inleiding	10
3.2 Hoeder van het groene erfgoed	10
3.3 Open Tuinengids en Open-Tuineigenaren	13
3.4 PR & Marketing	15
3.5 Excursies en lezingen	16
3.6 NTs-scriptieprijs	17
3.7 Vernieuwende projecten	18
3.8 Afronding van het digitaliseringsproject	18
3.9 Voorbereiding op het vijftigjarig bestaan	19
3.10 Zorg voor vrijwilligers	19
3.11 Communicatie	20
3.12 Tot slot	22
4 Financiële verantwoording	
4.1 Staat van baten en lasten	23
4.2 Balans	23
4.3 UBO-register	23
4.4 Fondsenwerving	24
5 Vooruitblik naar 2025	25
6 Organisatie	
6.1 Bestuur	26
6.2 Raad van Advies	27
6.3 Bureau	28
6.3 Vrijwilligers	28

KENGETALLEN

	2025	2024
Aantal vrienden/donateurs	3.036	2.893
Baten		
- totaal	€ 184.430	€ 194.827
- waarvan donaties en schenkingen	€ 163.544	€ 160.048
Lasten		
- totaal	€ 180.761	€ 214.285
- waarvan uitgaven aan NTs-doelstellingen	€ 115.977	€ 145.938
- waarvan uitgaven aan beheer en administratie	€ 62.564	€ 62.547
- waarvan uitgaven aan werving	€ 1.274	€ 5.771
Resultaat	€ 3.669	- € 19.458
Continuïteitsreserve en voorzieningen zonder verplichtingen	€ 109.023	€ 117.648
Verkochte Open Tuinengidsen	301	366
Excursies incl. pop-up excursies	7	4
Bestuursleden	6 (tot 8 juli 7)	7
Vrijwilligers	ca. 90	ca. 90
Personeel (fte)	0,4 (vaste medewerker) 24 uur per week (2 freelancers)	0,4 (vaste medewerker) 24 uur per week (2 freelancers)

1 PROFIEL

De Nederlandse Tuinenstichting (NTs) komt al meer dan veertig jaar exclusief op voor de waarden van het groene erfgoed in Nederland: bijzondere tuinen, parken, landgoederen, buitenplaatsen en begraafplaatsen, al dan niet met een status als Rijks- of gemeentelijk monument. Vaak is dit groene erfgoed ontworpen in samenhang met bijzondere gebouwen; dan wordt gesproken van een 'ensemble'. De NTs trekt daarom vaak op met de hoeders van het zogeheten 'rode' erfgoed, onder meer Bond Heemschut, om zo ook de waarden van het groen-rode ensemble te beschermen en te behouden.

1.1 Missie

De missie vormt de kern van alle activiteiten van de NTs. Deze luidt als volgt:

'De Nederlandse Tuinenstichting, opgericht in 1980, streeft naar de instandhouding van tuinen en parken die van belang zijn door vormgeving, beplanting, cultuurhistorische waarde, ligging en ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten.'

Ook de ontwikkeling (ontwerp, aanleg en beheer) van tuinen en parken rekenen we tot onze missie. De NTs is niet alleen gericht op het conserveren van het bestaande erfgoed maar wil daarnaast een open oog hebben voor veranderingen in de vorm en functie van tuinen, parken en buitenplaatsen: veranderingen die passen bij het erfgoedkarakter en die bedoeld zijn om duurzame instandhouding mogelijk te maken.

1.2 Visie

In de visie van de NTs staan drie elementen centraal:

1. we willen maatschappelijke meerwaarde creëren door in te spelen op veranderingen om ons heen;
2. we richten ons vizier op het bieden van een toekomst aan ons verleden;
3. we houden de focus op de specifieke rol van de NTs en willen leidend zijn in onze niche in de erfgoedwereld.

De visie vormt de schakel tussen de missie en doelstellingen van de NTs, de trends en ontwikkelingen die we op ons af zien komen en onze concrete activiteiten.

1.3 Doelstelling en kerntaken

De NTs zet zich in om (meer) groen erfgoed te behouden en te beschermen en om de aanleg en ontwikkeling van tuinen, parken, openbare groenvoorzieningen en landschappen te bevorderen. In Nederland gaat immers steeds meer groene ruimte verloren. Bovendien staat uniek groen onder druk door bouwplannen, geldgebrek of het ontbreken van adequate kennis. En dat terwijl wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen hoe belangrijk een groene leefomgeving is voor het welzijn van mensen.

De kerntaken in het kader van onze doelstelling zijn:

1. het beschermen en in stand houden van hedendaagse en historische buitenplaatsen, bijzondere parken, tuinen en stedelijk groen;
2. het genereren van aandacht voor 'bescherming door ontwikkeling';
3. het ter beschikking stellen van expertise aan overheden en particulieren;
4. het vergroten van kennis over en bewustzijn van groen cultureel erfgoed;
5. het bevorderen van onderzoek naar tuin- en landschapsarchitectuur en het publiceren daarover;
6. het uitwisselen van kennis door openstelling van tuinen voor iedereen die geïnteresseerd is in historisch en hedendaags groen erfgoed.

Overtuin Bisdom van Vliet in Haastrecht, Tuin van de Maand oktober. Foto: Stichting Overtuin Bisdom van Vliet

1.4 Meerjarenbeleidsplan 2022-2026

Sinds 2022 werkt de NTs volgens de kaders van het meerjarenbeleidsplan 2022-2026 *Bezield en geworteld*. Hierin beschrijven we hoe we de hiervoor beschreven kerntaken in de praktijk brengen. Daartoe onderscheiden we drie pijlers, waaraan we steeds clusters van activiteiten verbinden:

1. binden, verbinden en inspireren;
2. kennis ontwikkelen, borgen en delen;
3. vergroten van wendbaarheid.

Verder willen we ons in de periode 2022-2026 profileren met de volgende beleidsaccenten:

1. het binden van nieuwe doelgroepen;
2. het inspelen op de klimaatverandering;
3. onszelf profileren als hoeder van het groene culturele erfgoed;
4. samenwerken met verwante organisaties;
5. het ontwikkelen, borgen en delen van kennis.

Het beleidsplan vormt het ijkpunt voor het werk van het bestuur van de NTs en borgt daarmee, ook bij personele wisselingen, de continuïteit van de organisatie.

1.5 Jaarplan 2025

Op grond van het meerjarenbeleidsplan wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld. In het jaarplan voor 2025 werden de volgende acties benoemd:

1. hoeder zijn van het groene erfgoed;
2. het uitbrengen van de Open Tuinengids en het verbinden en enthousiasmeren van Open Tuineigenaren;
3. ten uitvoer brengen van het nieuwe PR-plan;
4. excursies en lezingen organiseren;
5. de tweede NTs-scriptieprijs uitreiken;
6. een nieuw, vernieuwend project 'adopter' als opvolger van Jong NTs;
7. afronden van het digitaliseringsproject;
8. voorbereiden van het vijftigjarig jubileum in 2030.

In paragraaf 3.3 blikken we terug op deze acties.

2 ORGANISATIE EN WERKWIJZE

2.1 Platte organisatie

De NTs is een platte organisatie waarbinnen veel verantwoordelijkheden liggen op het niveau waarop de acties ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Momenteel wordt de organisatie gedragen door vier vaste, actieve commissies:

1. de *Open Tuinen Commissie* is verantwoordelijk voor de selectie van tuinen voor de Open Tuinengids, het jaarlijks actualiseren en uitbrengen van deze gids en voor de organisatie van tuingerelateerde evenementen;
2. de *Commissie Groen Erfgoed* volgt de kansen en bedreigingen van het groene erfgoed in Nederland, adviseert hierover en onderneemt hier actie op;
3. de *Excursiecommissie* organiseert jaarlijks enkele binnen- en buitenlandse excursies voor de donateurs;
4. de *redactie van het Tuinjournaal* is verantwoordelijk voor het uitbrengen van dit relatiemagazine.

Daarnaast zijn er vrijwilligers die de NTs representeren op beurzen en evenementen en in de commissie van de Groene Open Monumentendag.

Het bestuur van de Tuinenstichting formuleert de beleidsmatige en financiële kaders waarbinnen de commissies hun werk doen. Het bestuur is onbezoldigd en onafhankelijk. Zowel bestuurs- als commissieleden zijn vrijwilligers.

Heringastate of Poptaslot in Marssum, Tuin van de Maand april

2.2 Verantwoordelijkheidsverdeling

Het *bestuur* van de NTs is bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de NTs. Het:

- leidt de NTs strategisch, operationeel en tactisch;
- stelt de jaarlijkse budgetten, de jaarrekening en het jaarverslag vast;
- voert het jaarplan uit binnen het toegekende budget;
- bewaakt het functioneren van de commissies;

- zorgt dat de bureau-aangelegenheden goed verlopen, zoals de Vriendenadministratie en de ondersteuning van het bestuur;
- initieert projecten die commissies overstijgen;
- organiseert samenwerkingen met collega-organisaties;
- is verantwoordelijk voor de communicatie en PR naar het brede publiek en de donateurs.

Een onafhankelijke *Raad van Advies* adviseert het bestuur van de NTs gevraagd en ongevraagd over de strategie, het beleid en de uitvoering van het beleid.

De *commissies* verzorgen de activiteiten van de NTs binnen de door het bestuur gestelde kaders. De commissievoorzitters rapporteren in de bestuursvergadering over de voortgang van de activiteiten van hun commissie en kunnen door het bestuur worden aangesproken op het functioneren ervan.

Het bestuur, de vrijwilligers van het bestuur en de commissies worden in hun werk ondersteund door een vaste bureaumedewerker en twee ingehuurde professionals, in totaal 1,0 fte. Zij leveren inhoudelijke bijdragen aan de kernactiviteiten voor de goede doelen en verzorgen (onder andere) de administratie van de 'vrienden' ofwel de donateurs van de NTs. Verder dragen zij zorg voor de communicatie met de Vrienden, met stakeholders en met het bredere publiek. Ook onderhouden zij de website en de sociale media.

Externe deskundigen, te weten freelancers op parttime basis, worden ingezet voor de redactie en vormgeving van de Open Tuinengids en het Tuinjournaal, de technische ondersteuning van de website, de informatiesystemen en de boekhouding. Een kascommissie, bestaande uit drie onbezoldigde externe deskundigen, controleert de financiële verslaggeving.

2.3 Algemene leidraad voor ons handelen

Als not-for-profit-organisatie richt de NTs zich primair op het realiseren van de doelstellingen en de missie. Daarbij stellen we continuïteit boven groei en kwaliteit boven kwantiteit. Stabiliteit van het aantal vrienden (en daarmee van vaste inkomsten) en van de overige financiële middelen staat voorop.

De NTs probeert met weinig middelen zoveel mogelijk te doen. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via de jaarlijkse donaties van onze vrienden, via giften en legaten van particulieren, via sponsoring door veelal kleine ondernemingen en incidenteel via subsidies van bijvoorbeeld het Cultuurfonds.

Onze rol kunnen we alleen waarmaken met een sterk netwerk en een goede zichtbaarheid in de regio. Veel mensen voelen zich immers vooral verbonden met het groene erfgoed in hun directe woon- en leefomgeving en zullen daar de motivatie uit halen om vriend van de NTs te worden.

2.4 Integriteit

De werkzaamheden van de NTs vinden plaats op basis van vertrouwen. Daarom is het van belang dat iedere betrokkene zich bewust is van de normen voor een not-for-profit-organisatie als de NTs op het gebied van het voorkómen van omkoping en belangenverstremgeling en het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie en met de toevertrouwde middelen. Ook de omgang met elkaar dient zorgvuldig en respectvol te zijn. Ongewenst gedrag als discriminatie, pesten en intimidatie wordt onder geen beding getolereerd.

Landgoed Nardinclant in Laren (NH), Tuin van de Maand februari

Hoewel wij een kleine en transparante organisatie zijn, stellen we het onderwerp integriteit regelmatig, dat wil zeggen ten minste één maal per jaar, in onze overleggen aan de orde. Er is een escalatielijn voor het geval dat iemand de normen overtreedt. De bestuursvoorzitter is hierop aanspreekbaar. Indien de bestuursvoorzitter zelf bij een incident betrokken is, is de secretaris het aanspreekpunt voor de organisatie.

3 ACTIVITEITEN IN 2025

3.1 Inleiding

2025 was het vierde en voorlaatste jaar waarin de NTs werkte volgens de kaders van het meerjarenbeleidsplan 2022-2026 *Bezield en geworteld*. De hierin vastgestelde beleidsaccenten werden in paragraaf 1.4 genoemd. De hiervan afgeleide doelen voor 2025 werden in paragraaf 1.5 opgesomd. Hieronder zetten we per doel op een rijtje in hoeverre dit is behaald en op welke wijze.

De Hazelhof in Rijsbergen, Tuin van de Maand in december

3.2 Hoeder van het groene erfgoed

Inleiding

De Commissie Groen Erfgoed (CGE), zet zich in voor het behoud van de waarden van het groene erfgoed in ons land. In 2025 heeft de CGE zeven keer vergaderd waarvan één keer op locatie bij Villa Sprezzatura te Nijmegen.

Behandelde zaken

Er kwamen in 2025 ongeveer achttien zaken aan de orde, waaronder twaalf nieuwe meldingen.

Omgang met meldingen

Bij de nieuwe meldingen waren er enkele zaken die buiten onze statuten vielen. Enkele meldingen werden te laat onder onze aandacht gebracht waardoor we geen zinvolle bijdrage meer konden leveren. Helaas komt het vaker voor dat de weg naar ons niet, dan wel te laat, wordt gevonden om

een melding te doen van bedreigd groen erfgoed. Ook werden enkele zaken, die jaren geleden al eens speelden, opnieuw onder onze aandacht gebracht. Sommige zaken zijn door ons afgehandeld met een eenmalig advies of bericht dat we vanwege late berichtgeving geen rol van betekenis meer konden spelen. Dat laatste was bijvoorbeeld het geval bij het Schootsveld Godelindenweg te Naarden. Ook waren er enkele gevallen waarbij er geen sprake was van een directe dreiging, zoals bij Landgoed Hoevelaken, of waar de concrete dreiging was verdwenen, zoals bij de Pastorietuin te Berghem waar de bebouwingsplannen werden ingetrokken.

In voorkomende gevallen verwezen we door naar andere organisaties zoals bijvoorbeeld de Bomenstichting of Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen (VPHB).

Lopende zaken

Onder de lopende zaken bevinden zich enkele langdurige, tijdrovende zaken zoals De Bijenschans in Hilversum en De Grote Bunte in Nunspeet. In beide gevallen betreft het bezwaren- en gerechtelijke procedures. Wat betreft De Bijenschans verleende de gemeente Hilversum in 2025 weliswaar alsnog de gemeentelijke monumentenstatus maar de eigenaar is hiertegen in bezwaar en beroep gegaan.

De Bijenschans in Hilversum

Park Groenestein in Groningen is een voorbeeld waarbij mede dankzij inzet van onze regionale adviseur in Groningen vooruitgang is geboekt. In februari vond er een gesprek plaats met de gemeente in aanwezigheid van onze adviseurs en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). In het Tuinjournaal van oktober 2025 is uitgebreid aandacht besteed aan de ontwikkelingen.

Adhesie en monumentale status

Op onze aanvraag uit 2024 om een gemeentelijke monumentenstatus te verlenen aan het Mien Ruysplantsoen in Amsterdam is helaas nog steeds geen besluit genomen. De aanvraag voor een gemeentelijke monumentenstatus voor het Van Woelderenspark te Vlissingen is afgewezen. Met betrekking tot het Darwinplantsoen in Amsterdam hebben wij de aanvraag van een andere organisatie voor een monumentenstatus ondersteund.

Regionale adviseurs

Ook in 2025 hebben de regionale adviseurs weer een belangrijke bijdrage geleverd aan de activiteiten van de CGE. Het adviseursbestand bestond uit 25 personen, verspreid over het land, waaronder vijf nieuwe adviseurs.

In 2025 is de regio-indeling aangepast en zijn er vier regio's aangewezen met een contactpersoon vanuit de CGE.

Voor 2026 staat er weer een landelijke adviseursdag gepland.

Samenwerking met andere organisaties

Waar mogelijk werkte de CGE regionaal en landelijk samen met Bond Heemschut, het Cuypersgenootschap en lokale erfgoedorganisaties. Toch moest de CGE opnieuw constateren dat de erfgoedcollega's op regionaal niveau ons niet altijd of te laat inschakelden.

Overige activiteiten en NTs-contacten

In Friesland nemen twee adviseurs deel aan het Frysk Monuminten Organisaasje om aandacht te vragen voor groen erfgoed. In 2025 is onder andere aandacht gevraagd voor de deplorabele staat waarin Huize Vijverzathe in Jelsum verkeert. Vanwege de ligging naast het vliegveld is dit een complexe zaak.

In 2025 heeft onze adviseur in Groningen samen met onder andere de Boerderijstichting Groningen, Heemschut Groningen, Stichting Het Tuinpad Op weer een Groen Erfgoedcafé georganiseerd. Ditmaal op en rond de historische boerderij Hoogheem in Nieuwolda. De CGE was aanwezig met informatiemateriaal.

De Groen Gaerd in Zaamslag, Tuin van de Maand mei

De CGE leverde bijdragen aan het Tuinjournaal en tweemaandelijks aan de totstandkoming van de Tuin van de Maand op de NTs-website, en legde de voornaamste lopende kwesties vast in artikelen op de website.

CGE-leden zijn aanwezig geweest bij de Regiodagen van de OTC. Ook heeft de CGE, samen met de

adviseurs, geholpen om meer aandacht te besteden aan historische tuinen en parken in de Open Tuinengids. Verder hebben CGE-leden in 2025 bijeenkomsten bijgewoond van de RCE: het Platform Groen Erfgoed, het Platform Kastelen en Buitenplaatsen en de bijeenkomst over monumentale bomen.

Post 65

Op 4 september 2025 is de RCE gestart met het aanwijzingsprogramma voor monumenten uit de periode 1965 tot 1990, ofwel Post 65. Er zijn 15 nieuwe monumenten bekendgemaakt, waarvan twee groene monumenten, te weten de Ecolathedraal in Mildam uit 1965 en Broken Circle/Spiral Hill in Emmen uit 1971. Deze stonden ook op de selectielijst die de CGE eerder heeft gemaakt.

De Post 65 selectie voor gebiedsgerichte ontwikkeling van stad en land krijgt een andere benadering en is nog gaande. Bij de selectie behoren onder andere recreatiegebieden, woonwijken en stadsvernieuwingsgebieden, winkelcentra en natuurontwikkeling. Op 27 november 2025 deed de RCE tijdens het Platform Post 65 in Nijmegen verslag van het veldonderzoek naar de geschiedenis van diverse soorten gebieden. De NTs juicht deze benadering toe maar mist onder meer de zogeheten Groene Sterren en Randstadgroenstructuur, groen erfgoed ten behoeve van de recreatie dat van 1965 tot 1990 specifiek in het westen van het land is ontwikkeld om de verstedelijking te begrenzen. Om deze leemte kenbaar te maken en dit erfgoed alsnog in de Post 65-selectie op te laten nemen is de CGE in 2025 in gesprek gegaan met de RCE. Dit krijgt een vervolg in 2026.

3.3 Open Tuinengids en Open-Tuineigenaren

Open Tuinengids

In 2025 heeft de Open Tuinen Commissie (OTC) van de NTs zich, zoals gebruikelijk, ingezet voor de totstandkoming van de jaarlijkse Open Tuinengids. Hiermee wil de NTs tuinbezoek en kennisuitwisseling over tuinen stimuleren. Daarnaast vergroot de gids het besef dat historische en hedendaagse tuinen, buitenplaatsen, parken en stedelijk groen dienen te worden beschermd en in stand gehouden.

De Open Tuinengids 2025. Op de voorkant de Vlinderhof, een van de nieuwkomers dit jaar

Per provincie geeft de gids een overzicht van bijzondere en waardevolle tuinen en kwekerijen die vrienden van de NTs kunnen bezoeken: van traditionele landgoederen met prachtig groen erfgoed tot moderne tuinen met een eigen karakter en kwekerijen. De 34e gids bevatte 421 tuinen en 36 kwekerijen.

Stinzenplanten zijn geliefd bij veel tuinliefhebbers. In eerdere jaren bevatte de Open Tuinengids een overzicht van de tuinen waar sneeuwkllokjes in grote aantallen bewonderd kunnen worden, en die daarom al vroeg in het jaar hun deuren openen. In 2025 hebben we dit verbreed naar stinzenplanten in het algemeen.

Vrienden van de NTs ontvangen de gids automatisch. Daarnaast is de gids los te koop via enkele aangesloten open tuinen, aangewezen verkooppunten in het land en de website van de NTs. Sinds 2025 is de Open Tuinen Gids integraal op het besloten deel van de website te vinden, als extra service voor onze vrienden.

Regiobijeenkomsten

In 2025 organiseerde de OTC drie regionale bijeenkomsten voor eigenaren van Open Tuinen, namelijk in Zeeland (11 april), Zuid-Limburg (3 september) en Noord-Brabant (18 oktober). Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om tuineigenaren in een informele sfeer met elkaar in contact te brengen en ervaringen, tips en adviezen uit te wisselen. Zo hopen we het gedachtegoed van de NTs verder vorm te kunnen geven en uit te kunnen dragen. Tijdens deze bijeenkomsten waren ook bestuursleden van de NTs aanwezig, evenals in sommige gevallen leden van andere commissies. Dat is van belang voor de onderlinge contacten tussen de commissies, ook omdat de decentralisatie van het beleid – van het landelijke naar het regionale en lokale niveau – vergt dat de NTs dichterbij de praktijk in de regio moeten zitten. Daarom zetten we ons in om de regionale kernen te versterken.

Op 28 maart vond bij Abbing's Buitenhof in Zeist de jaarlijkse landelijke dag voor de coördinatoren plaats. Ook hier gaat het om het versterken van de contacten en het stimuleren van de onderlinge uitwisseling maar daarnaast is ook scholing een belangrijk doel. In het middagdeel van de bijeenkomst vond daarom een presentatie met discussie plaats over het beoordelen van tuinen.

Tuinschildje

Ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de NTs namen we een nieuw, modern vormgegeven tuinschildje voor Open-Tuineigenaren in productie en distribueerden we dit in een oplage van 120 stuks. Vanwege de grote belangstelling was dit snel vergeven. We bezien of we in 2026 een nieuwe oplage gaan produceren.

Het nieuwe tuinschildje

3.4 PR & Marketing

Implementatie PR- en marketingplan

In 2024 was onder leiding van Frank Naber, bestuurslid met als aandachtspunt PR & Marketing, een ambitieus plan vastgesteld. Doelen hiervan waren onder meer het planmatiger en intensiever samen te werken met andere partijen en het beter inzetten van Open-Tuineigenaren als ambassadeurs voor de NTs. Ook zouden potentiële bedrijfssponsors actief worden benaderd met het streven om eind 2025 25 sponsors te hebben. Vanwege het vertrek van Frank Naber in juli 2025 is de implementatie hiervan vertraagd. Het streven is om PR & Marketing in 2026 met extra energie op te pakken onder leiding van een nieuw bestuurslid.

Vanzelfsprekend zijn ook in 2025 de reguliere en reeds lopende activiteiten op het gebied van PR en marketing, zoals communicatie en informatievoorziening via de website, sociale media, onze nieuwsbrief en het Tuinjournaal gewoon doorgegaan (zie paragraaf 3.11). Ook is de succesvolle instapactie voor nieuwe vrienden voortgezet (zie hieronder). Verder waren we ook in 2025 actief betrokken bij de Stichting Kennisontwikkeling Groen Erfgoed (SKGE), met name bij de cursusontwikkeling voor vrijwilligers en bij de herziening van de richtlijnen voor tuinhistorisch onderzoek. Ook zijn de banden met de Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen (VPHB) aangehaald. Waar mogelijk gaan we samenwerken.

Vrienden

Ook de NTs heeft te maken met kostenstijgingen en de voorzichtige groei van het vriendenbestand van de afgelopen jaren was niet voldoende om de kosten te dekken. Als voortvloeisel van het nieuwe PR-beleid is daarom in 2024 gestart met een nieuwe actie rond het zogeheten 'instaptarief'. Vanwege het grote succes konden geïnteresseerden ook in 2025 bij aanmelding tussen 1 juli en 30 september tot het einde van het jaar vriend worden voor € 25,00 in plaats van het reguliere bedrag van € 49,50. Mede dankzij deze actie konden we begin september onze 3.000 vriend(in) verwelkomen. Een belangrijke mijlpaal, maar de noodzakelijke groei van het aantal vrienden om de continuïteit van ons werk te garanderen is daarmee nog niet bereikt en voortdurende inspanning blijft nodig.

Bestuurslid Rita Bergshoeff (links) met 3.000 NTs-vriend Fioen van Balgooi

Eind december 2025 had de NTs 3.036 vrienden.

3.5 Excursies en lezingen

Reguliere excursies

Om bijzonder, zeldzaam en/of voor het publiek gesloten groen erfgoed toegankelijk te maken organiseert de Excursiecommissie van de NTs jaarlijks enkele excursies. Hiermee willen we als NTs bijdragen aan de uitwisseling, verbreding en verdieping van kennis over tuinen en groen erfgoed. In 2025 vonden de volgende drie excursies binnen Nederland plaats:

- Utrecht: Máximapark (met o.a. Vlinderhof) en kasteel De Haar (16 mei);
- Noordoost-Brabant: kloostertuinen in Land van Cuijk en Megen (15 augustus);
- Drenthe: Proefkolonie Frederiksoord (19 september).

Daarnaast organiseerde de Excursiecommissie van 30 juni tot en met 6 juli 'Artistiek en subtropisch Schotland', een tuinenreis door West-Schotland in samenwerking met Garden Tours.

Alle excursies en de tuinenreis waren volgeboekt.

Pop-up excursies

In 2025 is de Excursiecommissie gestart met een nieuw type activiteit, namelijk zogeheten 'pop-up excursies': korte excursies in de (rustige) wintermaanden, buiten het reguliere aanbod om, naar bestemmingen waar op dat moment iets interessants en/of prikkelends op tuinengebied te beleven is.

De volgende pop-upexcursies vonden plaats:

- rondleiding door tentoonstelling 'Tuinen van de toekomst' bij Het Nieuwe Instituut, Rotterdam (19 januari);
- lezing bij tentoonstelling 'Tuindorpen en tuinsteden' bij Museum Het Schip, Amsterdam (13 maart);
- rondleiding door tentoonstelling 'Getekend, de natuur' en lezing 'Utrechtse tuinen, speelhuisjes en lusthoven' bij Centraal Museum, Utrecht (26 november).

Het animo voor de pop-up excursies was groot; net als de reguliere excursies waren ze alle drie snel volgeboekt.

't Hof Ravestein in Grijpskerke, Tuin van de Maand juni

Lezingen

Een van de ambities in het jaarplan 2025 was om meer naar buiten te treden via verhalen en lezingen. In dit kader hebben zes lezingen plaatsgevonden, namelijk:

- 'Groen Venetië. De andere kant van de dogestad' door Michiel Plomp bij Dante Alighieri in Nijmegen (5 februari);
- 'Singelpark Leiden' door Cécile Verburg in de Lokhorstkerk in Leiden (6 september);
- 'Speelhuisjes en productiebossen' door Michiel Plomp in het Academieggebouw in Utrecht (11 oktober);
- 'Utrechtse tuinen, speelhuisjes en lusthoven' door Michiel Plomp bij de Bibliotheek Neude in Utrecht (7 november);
- 'Terug naar Zocher' door Wim Pijbes in het Parkpaviljoen in Rotterdam (22 november);
- 'Groen Venetië' door Michiel Plomp bij Dante Alighieri in Amersfoort (4 december).

3.6 NTs-scriptieprijs

Met de NTs-scriptieprijs verbinden we een nieuwe generatie aan ons, ontwikkelen en versterken we onze relatie met kennisinstellingen en profileren we onze eigen kennisrol. Eerder waren we van plan om de prijs in 2024 voor een tweede keer uit te reiken maar omdat er onvoldoende inzendingen binnen waren gekomen hadden we dit uitgesteld. De twee binnengekomen inzendingen werden doorgeschoven. Dankzij de nodige inspanningen kwamen hier in 2025 nog drie scripties bij en kon de prijs op 22 november worden uitgereikt.

Uitreiking scriptieprijs

De uitreiking van de tweede NTs-scriptieprijs vond plaats tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Parkpaviljoen in Het Park in Rotterdam. Na een interessante rondleiding hield Wim Pijbes, als directeur van Stichting Droom & Daad nauw betrokken bij de grootschalige renovatie van het Park

en lid van de Raad van Advies van de NTs, een lezing onder het motto 'Terug naar Zocher' en presenteerden de twee genomineerden hun scripties. Winnares van de vorige scriptieprijs en jurylid Willemijn ter Hart-Koopal reikte ten slotte de prijs uit aan Hilde Bloemers voor haar scriptie 'Ontworpen spontaniteit. Een onderzoek naar de benadering van ecologie in de praktijk van het Nederlandse landschapontwerp in stedelijke gebieden uit de jaren '70 en '80', die ze schreef voor haar master Architectuurgeschiedenis aan de VU.

Winnaar Hilde Bloemers (links) met jurylid en winnaar van de vorige editie Willemijn ter Hart-Koopal

Begin 2026 zal de scriptieprijs worden geëvalueerd en zal worden gezien of en wanneer we hem voor een derde keer gaan uitreiken. Belangrijke vraag daarbij is of de inspanningen in verhouding staan tot wat ze opleveren.

3.7 Vernieuwende projecten

Onder de titel 'Jong NTs' steunden we van 2022 tot en met 2024 het project Het Vinkenhof in Rotterdam. Daarmee wilden we onze blik verbreden en onze kennisrol profileren en nieuwe doelgroepen binden, twee beleidsaccenten uit het meerjarenbeleidsplan. Na de afsluiting en evaluatie hiervan zou in 2025 een nieuw project worden geadopteerd, waarbij het accent niet zozeer zou liggen op de leeftijd van de initiatiefnemers ('jonge vakmensen'), maar vooral op het vernieuwende karakter van het initiatief. Vanwege het ontbreken van middelen (bijzondere schenkingen/legaten) en van een geschikt project is dat niet gebeurd. Het streven is om dit in 2026, indien mogelijk, wel op te pakken.

3.8 Afronding van het digitaliseringsproject

In 2020 zijn we gestart met een omvangrijk digitaliseringsproject met als doel het stroomlijnen van de werkprocessen binnen de NTs. Met name het redactie- en productieproces van de Open Tuinengidsen en vervolgens beheren van de databestanden van de Open Tuinengids was een omvangrijke klus. In 2024 was dit al grotendeels afgerond. In 2025 zijn de verdere puntjes op de i gezet, met onder meer het opstellen van een mappenstructuur voor intern gebruik waarin werkbestanden voor de administratie en het bestuur en archiefstukken kunnen worden

ondergebracht. Het 'vullen' zal tot in 2026 doorlopen, evenals het vastleggen van de verantwoordelijkheden bij archivering en de ingebruikneming van het relatieregister.

3.9 Voorbereiding op het vijftigjarig bestaan

In 2030 bestaat de NTs vijftig jaar. Het is onze ambitie is om ter gelegenheid daarvan een gezaghebbende en tegelijkertijd aansprekende publicatie uit te brengen. In 2024 zijn we daarom gestart met het verkennen van de mogelijkheden hiertoe. Omdat zo'n publicatie een grote investering vraagt, zowel financieel als wat betreft tijd en energie, vinden we het belangrijk om ons grondig te oriënteren. Daarom hebben we in 2025 in nauw overleg met de Raad van Advies deze verkenning voortgezet (zie paragraaf 4.2). Het 'go/no go' moment zal plaatsvinden in 2026, nadat we hebben onderzocht wat de mogelijkheden zijn om subsidie te krijgen.

Historische Buitenplaats Welgelegen/De Overtuin in Warnsveld, Tuin van de Maand maart

3.10 Zorg voor vrijwilligers

Het op peil houden van het vrijwilligersbestand, inclusief het bestuur, vereist continue aandacht. In het huidige tijdsgewricht is het lastig om mensen te vinden die én voldoende tijd tot hun beschikking hebben, én gemotiveerd zijn om zich langere tijd te binden, én die (in geval van plaatsnemen in de OTC en de CGE) voldoende 'groene', tuinhistorische en/of juridische kennis hebben en/of een netwerk in de regio. Echter ook het vinden van vrijwilligers voor kortdurende klussen, zoals het bemensen van de NTs-stand op beurzen en andere groene evenementen, is vaak een opgave.

Vrijwilligersdag en Vrijwilliger van het Jaar

Voorgaande is een belangrijke reden om niet alleen zuinig te zijn op de vrijwilligers die we hebben maar ook om ze in ieder geval één keer per jaar in het zonnetje te zetten. Nadat we in 2023 de organisatie van de jaarlijkse Vrijwilligersdag vanwege gebrek aan belangstelling hadden

overgeslagen, was de editie van 2024 juist bijzonder succesvol. Daarom hebben we deze feestelijke dag ook in 2025 georganiseerd.

Op 6 september was er een goedgevuld programma in Leiden met een rondleiding door de Hortus Botanicus en een boeiende lezing door Cécile Verburg over het herstel van het Singelpark, gevolgd door een wandeling door het park. Ook werd de bokaal voor de Vrijwilliger van het Jaar uitgereikt aan Reggy Horsthuis, die alles regelt rondom de evenementen waar de NTs aanwezig is met een stand.

NTs-voorzitter Kees Lever overhandigt de bokaal voor de Vrijwilliger van het Jaar aan Reggy Horsthuis

3.11 Communicatie

De NTs communiceert over alle activiteiten via de website en de sociale media Instagram, Facebook en LinkedIn. Daarnaast sturen we af en toe een persbericht naar relevante media en stakeholders om een specifieke activiteit onder de aandacht te brengen. In 2025 deden we dat onder andere met betrekking tot het verschijnen van de Open Tuinengids en de uitreiking van de NTs-scriptieprijs.

Met de NTs-vrienden communiceren we via het Tuinjournaal (drie keer per jaar) en de digitale nieuwsbrief (zeven keer per jaar). Sinds 2025 krijgen onze vrijwilligers na afloop van iedere bestuursvergadering een kort verslag toegestuurd. Zo hopen we de afstand tot het bestuur die soms wordt ervaren te verkleinen.

Tuinjournaal

Met verdiepende artikelen over tuinen en tuinkunst in ons relatiemagazine Tuinjournaal willen we de kennis over tuinen en groen erfoegd bij het brede publiek vergroten en het werk van de NTs onder de aandacht brengen. In elke editie van het magazine, waarvan we sinds 2022 weer drie edities per jaar uitbrengen (eerder was dit wegens bezuinigingen teruggeschoefd tot twee), zoomen we in op een bepaald thema. De (vrijwillige) redactiecommissie onder leiding van een externe hoofdredacteur is verantwoordelijk voor de totstandkoming

De edities in 2025 hadden de volgende thema's:

- Japanse tuinen, westerse blik (februari);
- (Geen) water in de tuin (juni);
- Verwildering binnen de perken (oktober).

De drie edities van het Tuinjournaal in 2025

Sinds dit jaar let de redactie speciaal op de verbinding met de OTC door telkens tuinen uit de Open Tuinengids die op een of andere manier aansluiting hebben bij het thema voor het voetlicht te brengen. Vanaf 2026 zullen ook lopende en afgesloten acties van de CGE meer nadrukkelijk worden belicht, net als de verhalen over trouwe vrienden, extra donaties en legaten.

Sinds 2025 is het gehele archief van Tuinjournaals (dat teruggaat tot 1984) ontsloten op het besloten deel van onze website.

Nieuwsbrief

In de nieuwsbrief belichten we de activiteiten van de verschillende commissies en de beleidsplannen van het bestuur, nodigen we vrienden uit om excursies en lezingen bij te wonen en attenderen we op de Tuinen van de Maand en op interessante nieuwtjes, publicaties en evenementen. Via de nieuwsbrief van juli verlootten we een exemplaar van het boek 'Voorbije seizoenen', over het leven van Ton ter Linden. Vlak voor de feestdagen verstuurd we ook in 2025 een speciale kerstniewsbrief waarin we terug- en vooruitblikten naar het oude en het nieuwe jaar.

Beurzen en andere 'groene' evenementen

Tot slot was de NTs in 2025 vertegenwoordigd op circa tien beurzen en andere 'groene' evenementen, waaronder de Tuinmarkt in Hernen, de Amsterdamse Open Grachtentuinen en de Utrechtse Open Tuinendag, de Tuindagen op Landgoed Vollenhoven en de Fahner Kwekerijdagen.

3.12 Tot slot

Concluderend kunnen we vaststellen dat de activiteiten waarop de nadruk lag in 2025 voortvarend zijn opgepakt en grotendeels gerealiseerd. Ook hebben we acties uitgevoerd die niet waren voorzien in het jaarplan, zoals de productie van het nieuwe tuinschildje, het organiseren van pop-up excursies en het instellen van een mailing naar onze vrijwilligers na afloop van iedere bestuursvergadering.

Buitenplaats Oranjestein in Oranjewoud, Tuin van de Maand augustus. Fotocredits
<https://www.tuinenstichting.nl/nieuws/buitenplaats-oranjestein-oranjewoud/>

4 FINANCIËLE VERANTWOORDING

4.1 Staat van baten en lasten

De baten van het boekjaar 2025 €184.430 zijn kleiner dan in 2024 € 194.870.

Het aantal vrienden van de NTs nam toe en daarmee daarmee de donaties (€ 161.544 tegenover € 154.736 in 2024).

De lasten van 2025 (€ 180.761) zijn eveneens kleiner dan in 2024 (€ 214.285).

63% van de baten werd besteed aan de doelstellingen van de NTs (75 % in 2024).

34 % van de baten werd besteed aan beheer en administratie (32 % in 2024).

7 % van de baten werd besteed aan wervingskosten (3 % in 2024).

Het boekjaar 2025 werd afgesloten met een positief saldo van € 3.669; € 241 minder dan geraamd.

4.2 Balans

De NTs heeft een algemene reserve/continuïteitsvoorziening gevormd om risico's af te dekken en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Op 31 december 2025 bedroeg deze voorziening € 83.059.

Op 31 december 2025 staan de volgende voorzieningen op de balans;

- voorziening lustrum € 9.846
- voorziening informatiseringsproject € 3.947
- voorziening ziekteverzuim € 10.000
- voorziening scriptieprijs € 171
- voorziening PR/Marketing € 2.000

De voorzieningen zijn zonder verplichtingen.

4.3 UBO-register

De bestuursleden van de stichting staan ingeschreven in het UBO-register van de Kamer van Koophandel. UBO staat voor Ultimate Beneficial Owner. UBO's zijn de mensen die de uiteindelijke eigenaar zijn van, of zeggenschap hebben over, een organisatie.

4.4 Fondsenwerving

De NTs is een stichting die met weinig middelen veel doet. Deze middelen verkrijgen we bijna exclusief via jaarlijkse donaties van vrienden en legaten van particulieren en kleine ondernemingen. Om de financiën te verstevigen werken we aan een stabiel vriendenbestand, met aanwas van nieuwe generaties tuinliefhebbers. Daarnaast willen we derdegeldstromen, zoals subsidies, sponsoring en giften, beter benutten.

De Hoefslag in Gorsel, Tuin van de Maand juli

Voorop staat dat wij de werving van vrienden zoveel mogelijk combineren met activiteiten die in het teken staan van onze missie en de inzet van vrijwilligers. Bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op beurzen en door middel van een attractieve website, waar we ook rapporteren over de impact van onze werkzaamheden. Voor ons volledige beleid op het gebied van fondsenwerving verwijzen we naar het beleidsplan 2022-2026 op de website.

5 VOORUITBLIK NAAR 2026

2026 wordt het laatste jaar van de huidige beleidsplanperiode. Onze reguliere activiteiten, zoals het op uiteenlopende manieren op de bres springen voor bedreigd groen erfgoed, het uitbrengen van een Open Tuinengids, Tuinjournaals en nieuwsbrieven, het aanwezig zijn op 'groene' beurzen en festivals en het organiseren van excursies en lezingen, gaan zoals altijd door. Vanwege het grote succes zal ook in 2026 het instaptarief voor nieuwe vrienden weer worden aangeboden. In de Open Tuinengids zullen historische tuinen extra voor het voetlicht worden gebracht.

Het Singelpark in Leiden, Tuin van de Maand november en tevens bestemming van de feestelijke Vrijwilligersdag in september. Foto Lya den Ouden

Op organisatorisch gebied zal er in 2026 extra aandacht zijn voor het werven van een nieuw bestuurslid met als aandachtspunt PR & Marketing. Een van de opdrachten voor dit nieuwe lid wordt het ontwikkelen van plannen om het aantal bedrijfsdonateurs en legaten te vergroten en om de samenwerking met andere organisaties te verbeteren. Verder zullen ook de voorbereidingen voor het vijftigjarig jubileum in 2030 worden voortgezet, met name die voor het uitbrengen van een jubileumpublicatie. De Commissie Groen Erfgoed en de Open Tuinencommissie zullen gezamenlijk onderzoeken hoe de NTs kan inspelen op de nieuwe richtlijn Tuinhistorisch onderzoek die in 2026 van kracht wordt.

Tot slot zal in 2026 een nieuw beleidsplan voor de periode 2027-2031 worden voorbereid. Daarbij zullen Raad van Advies, vrijwilligers, commissies, medewerkers en bestuur worden betrokken.

6 ORGANISATIE

De NTs is een stichting zonder winstoogmerk die draait op vrijwilligers. We hebben een ANBI-status en zijn CBF-erkend.

Contactgegevens

Nieuwezijds Kolk 28

1012 PV Amsterdam

T 020-6235058 | E info@tuinenstichting.nl | W www.tuinenstichting.nl

KvK nummer: 41127203

Fiscaal nummer: 0065.03.238

6.1 Bestuur

Het bestuur van de NTs bestaat momenteel uit zes leden, waaronder een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. De overige bestuursleden zijn tevens lid dan wel voorzitter van één of meer van de commissies. Elke commissie is vertegenwoordigd in het bestuur. Het bestuur is onbezoldigd en onafhankelijk.

Frank Naber, bestuurslid met als aandachtspunt PR & Marketing, heeft per 8 juli 2025 zijn taken neergelegd.

In 2025 bestond het NTs-bestuur uit:

- *Kees Lever | Voorzitter*

Hoofdfunctie: geen.

Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Kennisontwikkeling Groen Erfgoed (SKGE)

- *Saskia de Mol van Otterloo | Secretaris*

Hoofdfunctie: programmamanager Nationale Parken Bureau.

Nevenfuncties: geen.

- *Evert Jan Jansen Schoonhoven | Penningmeester*

Hoofdfunctie: geen.

Nevenfunctie: geen.

- *Annemiek Tromp | Bestuurslid (Commissie Groen Erfgoed)*

Hoofdfunctie: geen

Nevenfuncties: vicevoorzitter provinciale commissie Zuid-Holland, bestuurslid Bond Heemschut, bestuurslid Groene projecten Wijkberaad Bezuidenhout: Werkgroep Groene Schenk, Werkgroep Pleinen, Gebruikersgroep Haagse Bos/Malieveld, Werkgroep Duurzaam.

- *Michiel Plomp | Bestuurslid (Excursiecommissie)*

Hoofdfunctie: geen.

Nevenfuncties: bestuurslid Open Tuinendagen, Utrecht, en voorzitter van Flora's Hof, Utrecht.

- *Rita Bergshoeff-den Breejen | Bestuurslid (Open Tuinen Commissie)*

Hoofdfunctie: geen.

Nevenfuncties: geen

- *Frank Naber | Bestuurslid (PR-commissie) (tot 8 juli 2025)*

Hoofdfunctie: geen.

Nevenfuncties: vicevoorzitter van de Stichting Van Tarel Bruinsfonds en lid van de 'Groene Agenda' van de gemeente Raalte

De Stonefarm in Stadskanaal, Tuin van de Maand januari

6.2 Raad van Advies

Samenstelling

Sinds 2022 heeft de NTs een Raad van Advies. Deze adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd over de strategie, het beleid en de uitvoering daarvan. Doel is het versterken van de samenhang tussen alle beleidsaccenten uit het meerjarenplan. De Raad bestaat uit vijf leden en is in beginsel aangesteld tot 2026.

De Raad bestaat uit de volgende personen:

- Elspeth Diederix, beeldend kunstenaar/fotograaf (Gerrit Rietveldacademie Amsterdam) en hovenier;
- Robert Kees Henry, hovenier (Tuinbouwschool Boskoop), oprichter en directeur-eigenaar van Groengroep BV te Boskoop (tot 2020);
- Wim Pijbes, kunsthistoricus (Rijksuniversiteit Groningen), directeur Stichting Droom en Daad Rotterdam, algemeen directeur Rijksmuseum Amsterdam (2008-2016), directeur Kunsthal Rotterdam (2000-2008);
- Hanneke Ronnes, cultuurhistoricus (Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam), hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen (op de bijzondere leerstoel Historische buitenplaatsen en landgoederen), en aan de Universiteit van Amsterdam;
- Berno Strootman, landschapsarchitect (Wageningen University), directeur-eigenaar Strootman Landschapsarchitecten, Rijksadviseur voor de fysieke leefomgeving (2016 -2020).

Bijeenkomsten in 2025

Tijdens de vergaderingen worden de beleidsaccenten en ontwikkelingen in en rondom de NTs besproken en voorzagen de leden van de Raad het bestuur van extra input en inspiratie. Daarbij lag in 2025 het accent op de plannen voor het uitbrengen van een publicatie bij het vijftigjarig jubileum van de NTs in 2030. Naar aanleiding van verkennende interviews met de leden van de Raad van Advies werd in maart (tijdens een bijeenkomst bij Kasteel Sypesteyn) een gesprek gevoerd op basis van een aantal stellingen. Hierin kwamen de eerste contouren en een eventuele publicatie naar voren. In oktober (tijdens een bijeenkomst in de Dieptetuin in Zeist) werden de ideeën verder uitgediept via een brainstorm over de mogelijke inhoud en eventuele auteurs en samenstellers en over de organisatie van het verdere proces.

6.3 Bureau

De NTs is gehuisvest in een bescheiden gedeelte van het zeventiende-eeuwse Korenmetershuis in Amsterdam, waarin ook onder meer Bond Heemschut kantoor houdt. Het pand wordt verhuurd door de vereniging Hendrick de Keyser. Er is een administratief medewerker met een vast parttime dienstverband en twee parttime freelancers. Bezoldigde externe deskundigen dragen zorg voor de boekhouding, de ICT-ondersteuning en de website.

Eind 2025 werd een opvolger geworven voor Anneke Metselaar, die de afgelopen zeven jaar de administratie en het secretariaat van de NTs verzorgde. In januari 2026 gaat zij met pensioen en wordt zij opgevolgd door Fleur Poots.

6.4 Vrijwilligers

Zowel het bestuur van de NTs als de commissies, de vertegenwoordiging op 'groene' evenementen bestaat en de vertegenwoordiging in de commissie van de Groene Open Monumentendag uit vrijwilligers. In totaal beschikte de NTs in 2025 over zo'n 90 vrijwilligers; ongeveer evenveel als in 2024. De NTs organiseert geen collectes en beschikt dus niet over collectanten; onze vrijwilligers doen aan de NTs gerelateerd inhoudelijk werk.